

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară

În temeiul art. 7¹ alin. (1) din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 246-250, art. 498), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (se anexează).
2. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 704/2022 privind aprobarea Regulamentului cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 315-317 art. 785).
3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

„Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. XXX/XXXX

REGULAMENT cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (în continuare Regulament) reglementează mecanismul prin care se stabilește, se efectuează plata compensațiilor la energie și forma de plată a acestora.
2. În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni:
asociație de proprietari/locatari – gestionar al fondului locativ care intermediază servicii, inclusiv de utilități publice, cum ar fi alimentarea cu energie termică și/sau gaze naturale și/sau energie electrică în baza unui contract de furnizare cu furnizorii și prestatorii de servicii intermediare;

cod de identificare a consumatorului casnic în factură – numărul locului de consum al consumatorului casnic de energie, format dintr-un cod numeric sau alfanumeric, utilizat de furnizori pentru identificarea consumatorului în sistemul informațional al furnizorului de energie și/sau al intermediarilor la decontări și/sau al asociațiilor de proprietari/locatari;

combustibil solid – material solid sau orice substanță derivată din material solid folosit(ă) sau care urmează să fie folosit(ă) în scopul de a genera energie utilă și include, dar fără a se limita la, cărbune, lemn, biocombustibili solizi și orice produs secundar solid al unui proces de fabricație care poate fi înlocuit cu oricare dintre combustibili;

compensație la energie sub formă de plată monetară (în continuare - compensație) – sumă monetară destinată consumatorilor vulnerabili de energie, acordată direct beneficiarilor din contul Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, care nu depinde de consumul de energie efectiv și are drept scop acoperirea unei părți din cheltuielile pentru consumul de gaze naturale, energie termică, energie electrică și/sau combustibil solid;

consumator casnic – persoană fizică care procură gaze naturale sau energie electrică ori utilizează energia termică pentru propriile necesități casnice, excluzând utilizarea acestora în scopuri comerciale, pentru desfășurarea activității de întreprinzător sau profesionale;

furnizor de gaze naturale – întreprindere de gaze naturale titular de licență pentru furnizarea gazelor naturale care furnizează gaze naturale în condițiile Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;

furnizor de energie termică – unitate termoeenergetică care furnizează energie termică consumatorilor în condițiile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;

furnizor de energie electrică – întreprindere electroenergetică titular de licență pentru furnizarea energiei electrice care furnizează energie electrică consumatorilor casnici în condițiile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;

intermediar la decontări – gestionar al fondului locativ, întovărășire pomicolă, instituție/autoritate publică/întreprindere de stat care gestionează cămine/locuințe/încăperi sau firmă de construcție care, în numele consumatorilor casnici, efectuează repartizarea pe locuințe a cantităților de energie consumată, perceperea plăților de la consumatori și transferul acestora către furnizori, precum și persoană juridică care, în numele furnizorului sau al gestionarului fondului locativ, asigură, în bază de contract, distribuirea pe apartamente/locuințe a cantităților de energie furnizată, emiterea și expedierea bonurilor de plată, perceperea plăților de la consumatori și transferul acestora către furnizori, informarea consumatorilor privind facturarea și obligațiile de achitare a plăților pentru energia consumată;

perioadă rece a anului – perioada cuprinsă între 1 noiembrie – 31 decembrie și 1 ianuarie – 31 martie;

preț reglementat pentru furnizarea energiei electrice - prețul aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare în perioada furnizării energiei electrice consumatorilor casnici;

preț reglementat pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public – prețul aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare în perioada furnizării gazelor naturale consumatorilor casnici;

tarif reglementat la energia termică – tariful aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare în perioada furnizării energiei termice consumatorilor casnici;

gospodărie casnică – persoană singură sau familie care se întreține dintr-un buget;

Capitolul II

CALCULAREA COMPENSAȚIEI

Secțiunea 1

Înregistrarea în Sistemul informațional

„Vulnerabilitatea energetică”

3. Pentru atribuirea vulnerabilității energetice a gospodăriei casnice, solicitantul poate opta pentru una dintre următoarele modalități de înregistrare în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (în continuare – SIVE):

3.1 înregistrare individuală prin cerere pe platforma în cadrul SIVE;

3.2 înregistrare asistată pe platforma în cadrul SIVE.

Pentru înregistrarea asistată, solicitantul poate depune la registrator o cerere completată pe suport de hârtie, semnată olograf sau poate opta pentru depunerea unei declarații, de asemenea semnată olograf, prin care confirmă că datele introduse de registrator în Sistemul Informațional „Vulnerabilitatea energetică” pentru solicitarea compensației sunt corecte.

Modelul declarației pentru înregistrarea pe platforma în cadrul SIVE se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

4. La înregistrare, solicitantul declară pe propria răspundere că locuiește în locuința indicată în cerere și achită facturile pentru energia consumată la locurile de consum declarate în cererea pentru înregistrarea pe platforma în cadrul SIVE.

5. Solicitanții au dreptul de a se înregistra în SIVE o singură dată pe an și pot modifica datele declarate în SIVE timp de cel mult 5 zile de la înregistrare.

În cazurile motivate printr-o solicitare transmisă Ministerului Muncii și Protecției Sociale sau depusă prin intermediul platformei în cadrul SIVE, solicitanții și, respectiv, registratorii/supervizorii – în cazul persoanelor care au fost asistate la înregistrare – pot cere modificarea înregistrării individuale/cererii în SIVE. În baza solicitării de modificare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va permite, pentru o perioadă de 5 zile de la notificarea solicitantului/registratorului/supervizorului, modificarea datelor înregistrării individuale/cererii depuse anterior. Procedura de depunere/transmitere a solicitărilor de modificare a înregistrării individuale/cererii în SIVE se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

6. Pentru înregistrarea individuală pe platforma în cadrul SIVE, solicitanții completează toate câmpurile obligatorii din cerere. Modelul cererii pentru înregistrarea pe platforma în cadrul SIVE se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

7. Următoarele categorii de solicitanți nu se pot înregistra individual pe platforma informațională³ și trebuie să depună cererea de înregistrare la asistentul social comunitar din localitate:

7.1 solicitanții pentru care sursa principală de încălzire sunt combustibilii solizi și care nu au beneficiat de ajutorul pentru perioada rece a anului în perioada 2022-2023, nu au beneficiat de compensație la energie sub formă de plată monetară în perioada 2023-2024 sau pentru care nu a fost stabilit dreptul la compensație la energie sub formă de plată monetară pentru cel puțin luna noiembrie a anului în curs;

7.2 solicitanții ale căror instalații de utilizare nu sunt racordate la rețeaua electrică;

7.3 solicitanții care utilizează un contor electric comun pentru evidența energiei electrice folosită de mai multe gospodării casnice;

7.4 solicitanții care nu pot comunica un cod IDNP (dețin acte de identitate care nu au atribuite IDNP-uri).

7.5 solicitanții, persoane emancipate, potrivit art. 26 alin. (3) din Codul Civil, confirmați prin hotărârile autorităților tutelare sau judecătorești.

Pentru solicitanții menționați la subpunctele 3 și 4, este obligatorie efectuarea anchetelor sociale, conform modelului aprobat prin ordinul ministrului muncii și protecției sociale, pentru validarea cererii în sistemul informațional „Vulnerabilitatea Energetică”.

8. La completarea cererii, solicitantul include în componența gospodăriei casnice numai persoanele care locuiesc în locuința declarată.

9. Pe durata perioadei reci a anului, până la data de 28 a lunii noiembrie și data de 25 a fiecărei luni pentru perioada decembrie - martie, solicitanții registratorii sau supervizorii, în

cazul persoanelor care au fost asistate la înregistrare, pot modifica componența gospodăriei casnice în SIVE în cazul nașterii.

În urma decesului solicitantului, cererea suportă modificări potrivit următoarelor proceduri:

a) în cazul în care solicitantul este singura persoană inclusă în cerere, cererea se anulează;
b) în cazul în care în cerere sunt înregistrate mai multe persoane, primul membru din cerere care a împlinit vârsta de 18 ani este inclus în cerere ca solicitant;

c) în cazul în care în cerere sunt înregistrate mai multe persoane, iar membrii din cerere nu au împliniți vârsta de 18 ani, cererea trece în statut invalidat (cererea se suspendă și plata compensației încetează). Pentru a activa cererea, solicitantul care solicită să fie inclus ca solicitant în cererea invalidată trebuie să se adreseze la asistentul social comunitar din localitate pentru înregistrarea modificărilor în cerere. După înregistrarea modificărilor în cerere și activarea cererii, compensația neachitată pentru perioada în care a fost suspendată cererea se achită retroactiv fără nici o limitare de timp.

În urma decesului unui membru din cerere, cu excepția solicitantului, membrul decedat se exclude în mod automat din cerere.

Înregistrările modificate vor fi reanalizate de SIVE pentru acordarea compensației până la data de 25 a lunii următoare.

Modificarea calcului compensației în SIVE nu are efect retroactiv asupra compensațiilor acordate pentru lunile precedente.

10. O persoană fizică declarată în locuința indicată într-o cerere nu poate fi inclusă într-o altă cerere.

În cazul contestării includerii unei persoane fizice în locuința indicată în cerere, o comisie formată prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale poate decide excluderea persoanei din cerere în baza informațiilor prezentate de contestatar.

11. La completarea cererii, solicitantul declară veniturile obținute de către fiecare membru al gospodăriei casnice, pentru fiecare lună din perioada mai - octombrie a anului în curs. În veniturile declarate se includ toate sursele, indiferent de proveniența acestora: salariile, prestațiile sociale, prestațiile sociale acordate de la alte țări, dividendele, încasările din activitatea de antreprenariat, ajutorul social și alte surse de venit.

În veniturile declarate nu se includ următoarele:

a) indemnizația unică la nașterea copilului;
b) ajutorul oferit la deces;
c) plățile oferite la lichidarea consecințelor calamităților naturale sau situațiilor excepționale;

d) alocațiile pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, stabilite conform Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

12. La completarea cererii, solicitantii indică codul de identificare a consumatorului casnic în factură pentru fiecare loc de consum al energiei, numărul cadastral al locuinței și codul IBAN al contului bancar la care solicită să-i fie expediată compensația.

În cazul în care solicitantul nu indică codul IBAN, compensația va fi expediată pe contul bancar disponibil în cadrul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay) sau la poștă.

O cerere poate include un singur loc de consum pentru fiecare tip de energie.

Un cod de identificare al locului de consum al solicitantului indicat într-o cerere nu poate fi inclus într-o altă cerere.

Un cod IBAN indicat într-o cerere nu poate fi inclus într-o altă cerere.

13. La completarea cererii pentru solicitarea compensației la energie sub formă de plată monetară, solicitantii indică codul de identificare al consumatorului casnic în factură pentru fiecare loc de consum al energiei electrice.

14. Persoanele care nu solicită să primească o compensație vor indica codurile de identificare a consumatorului casnic în factură pentru fiecare tip de energie.

15. Solicitarea va fi înregistrată dacă a fost exprimat, în formă scrisă sau electronică, consimțământul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, verificarea informației furnizate, colectarea și verificarea informațiilor relevante pentru calcularea compensației.

16. Persoanele care nu dispun de echipament tehnic/acces la internet și/sau nu au abilitățile necesare pentru înregistrare individuală pe platforma în cadrul SIVE sunt asistate la înregistrare în SIVE de către registratori.

17. Registratorii sunt asistenții sociali comunitari, desemnați de către agențiile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și specialiștii centrelor unificate de prestare a serviciilor (CUPS). Responsabilitățile și funcțiile registratorilor se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

Supervizorii sunt persoanele responsabile pentru monitorizarea procesului, și după caz, asigură înregistrarea cererilor la nivel de structură teritorială de asistență socială și structuri responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, aprobate prin ordinul agențiilor teritoriale de asistență socială și structurilor responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Se atribuie supervizorilor următoarele funcții și responsabilități:

- a) crearea, vizualizarea, modificarea și anularea cererilor pentru acordarea compensațiilor la energie;
- b) realizarea anchetelor sociale și colectarea anchetelor sociale realizate de registratori;
- c) supervizarea registratorilor din subordine prin organizarea instruirilor și suportului consultativ;
- d) participarea la ședințele de instruire organizate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale pe segmentul acordării compensațiilor la energie;
- e) eliberarea deciziilor privind acordarea compensațiilor la energie generate de SIVE și permisiunilor în cazurile solicitanților decedați.

Supervizorii, inclusiv persoana responsabilă din cadrul agențiilor teritoriale de asistență socială aprobată prin ordinul agențiilor teritoriale de asistență socială au acces la următoarele informații:

- a) date cu privire la compensațiile beneficiarilor stabilite;
- b) date cu privire la eligibilitatea beneficiarului de a primi compensație;
- c) date cu privire la plățile de compensații achitate/ridicate de către beneficiar disponibile în cadrul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay);
- d) alte informații aprobate prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

18. În cazul înregistrării asistate, registratorii completează cererea electronică și creează contul personal al solicitantului în SIVE iar solicitantul completează și semnează olograf formularul declarației.

În cazuri excepționale, când nu este posibilă înregistrarea cererii online de către registratori, solicitanții completează formularul cererii pe hârtie și îl transmit registratorului pentru a fi înregistrat în platforma SIVE.

19. La înregistrarea asistată, solicitantul prezintă actul de identitate și datele despre membrii gospodăriei casnice confirmate prin acte de identitate.

20. Persoanele asistate la înregistrare în SIVE poartă răspundere pentru completitudinea și veridicitatea informației din formular.

21. Cererea pe suport de hârtie se consideră completă și se acceptă pentru înregistrare în SIVE dacă toate datele obligatorii au fost oferite de către solicitant.

Declarația pentru depunerea cererii de înregistrare în SIVE se consideră completă și se acceptă dacă toate datele obligatorii au fost oferite de către solicitant.

22. Solicitantul și registratorul poartă răspundere pentru păstrarea confidențialității parolei de acces la contul personal de înregistrare.

23. Registratorii desemnați transmit lunar supervisorilor din structurile teritoriale de asistență socială și structurilor responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia lista solicitanților asistați la înregistrare, cererile și declarațiile care au fost completate și semnate de către aceștia, pentru a fi păstrate în arhivă.

Secțiunea a 2-a
Calcularea compensației
pentru solicitanții înregistrați în SIVE

24. Calcularea compensației în conformitate cu procedurile prevăzute în prezenta secțiune se face, până la data de 8 a lunii următoare celei de gestiune, în baza datelor disponibile în SIVE la data de 28 a lunii noiembrie și data de 25 a fiecărei luni din perioada decembrie - martie:

1) pentru locurile de consum care sunt înregistrate de solicitanți în SIVE și cărora nu le-a fost calculată o compensație pentru perioada rece a anului curentă;

2) pentru locurile de consum înregistrate în cererile în care au fost făcute modificări pe parcursul lunii în curs conform procedurii prevăzute la pct. 5 și pct. 9.

SIVE generează în mod automat decizia de calcul a compensației. Modelul deciziei se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

25. Solicitanților înregistrați în SIVE le va fi calculată o compensație în funcție de informația indicată în cerere și cea obținută din sistemele și resursele informaționale de stat, prin parcurgerea următoarelor etape de procesare:

a) testul de nonvulnerabilitate;

b) stabilirea nivelului minim de cheltuieli al gospodăriei casnice;

c) stabilirea venitului global lunar al gospodăriei casnice;

d) calculul venitului disponibil pentru achitarea energiei;

e) calculul costului energiei în perioada rece a anului pentru gospodăria casnică, conform pct. 32;

25.6 stabilirea raportului dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei.

26. Testul de nonvulnerabilitate

Gospodăriilor casnice, în baza informației declarate și/sau a celei extrase automat de SIVE, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), din alte sisteme și resurse informaționale de stat, nu li se vor acorda compensații în cazul prezenței unuia dintre următoarele criterii:

26.1 membrii gospodăriei casnice dețin cote-părți în bunuri imobile în valoare cadastrală mai mare de 2,5 milioane de lei cumulativ, conform datelor deținute de instituția abilitată la data de 1 octombrie a anului în curs;

26.2 membrii gospodăriei casnice au înregistrat venituri din dividende mai mari de 300 mii lei în anul precedent anului în curs;

26.3 costul mediu lunar estimat al energiei calculat în baza consumului istoric din sezonul precedent este mai mare decât echivalentul costului a 350 m³ de gaze naturale la prețul reglementat aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare la data de 1 octombrie a anului în curs, inclusiv TVA;

26.4 costul mediu lunar estimat al energiei calculat în baza consumului istoric din sezonul precedent este mai mare sau egal cu echivalentul costului a 175 m³ de gaze naturale la prețul reglementat aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare la data de 1 octombrie a anului în curs, inclusiv TVA, venitul global al gospodăriei casnice este mai mic de 20% din costul estimat al energiei și nu au fost identificate date privind veniturile gospodăriei casnice în sistemele și resursele informaționale de stat.

În cazul în care nu este de acord cu evaluarea, solicitantul poate depune o cerere motivată de contestare la structurile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența

socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia timp de 15 zile de la data de 8 a lunii următoare celei de gestiune, atașând probe și documente justificative.

27. Stabilirea nivelului minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice

27.1 Minimul de cheltuieli al gospodăriei casnice reprezintă suma cheltuielilor minime individuale.

Cheltuielile minime individuale pentru fiecare membru al gospodăriei casnice se stabilește după cum urmează:

a) cheltuielile de consum pentru trimestrul IV al anului precedent, total pe țară – pentru consumatorii din mediul rural, sau urban – pentru consumatorii din mediul urban, publicate de Biroul Național de Statistică, cu excluderea cheltuielilor pentru locuință, apă, energie electrică și gaze naturale, aplicate diferențiat pentru mediul urban și rural, majorate cu rata creșterii prețurilor de consum în luna august a anului în curs față de luna decembrie a anului precedent, publicată de Biroul Național de Statistică, pentru solicitant;

b) 70 % din valoarea lit. a) pentru fiecare alt membru al gospodăriei casnice a solicitantului;

c) suplimentar, 50 % din valoarea de la lit. a), pentru fiecare membru al gospodăriei casnice cu dizabilitate severă.

27.2 La stabilirea minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice, pentru fiecare membru a gospodăriei care a locuit mai puțin de 3 luni în ultimele 8 luni în Republica Moldova, fapt confirmat de datele de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (în continuare Inspectoratul), din valoarea rezultată a minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice se va deduce 70% din valoarea de la alin. (1) lit. a).

28. Calculul venitului global lunar al gospodăriei casnice

28.1 Venitul global lunar al gospodăriei casnice reprezintă valoarea mai mare dintre venitul estimat conform declarației (VED) și venitul estimat prin interpelarea resurselor de stat (VES):

$$\begin{aligned} \mathbf{VED} &= \mathbf{VD} - \mathbf{IM} - \mathbf{RLCL} - \mathbf{IC}; \\ \mathbf{VES} &= \mathbf{VE} - \mathbf{IM} - \mathbf{RLCL} - \mathbf{IC}, \end{aligned}$$

unde:

VD – venitul global lunar al gospodăriei casnice declarat la înregistrarea în SIVE, exprimat ca media veniturilor lunare declarate;

VE – venitul global lunar al gospodăriei casnice estimat, calculat în baza datelor extrase în urma schimbului de date din sistemele și resursele informaționale de stat prin platforma de interoperabilitate (MConnect), precum și alte date furnizate de autorități;

IM – impactul indemnizației de maternitate, conform punctului 29;

RLCL – rata lunară a creditului pentru locuință. Rata lunară a creditului imobiliar al gospodăriei casnice este considerată ultima rată plătită de gospodăria casnică aferentă contractului de credit ipotecar, efectuată în perioada mai - octombrie a anului în curs pentru imobilul înregistrat în SIVE, dar nu mai mare decât jumătate din nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice respective;

IC – indemnizațiile pentru copii, care includ indemnizația unică la nașterea copilului (divizată la 6), indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului și indemnizația lunară de suport pentru copiii gemeni sau pentru mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină, alocația socială de stat pentru copii în cazul pierderii întreținătorului.

28.2 La calcularea venitului global lunar al gospodăriei casnice estimat (VE) sunt luate în considerare veniturile nete (după achitarea impozitului pe venit și a altor taxe și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală) cunoscute de către Serviciul Fiscal de Stat și prestații sociale cunoscute de către Casa Națională de Asigurări Sociale. Procedura de calculare a veniturilor nete se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

28.3 La calcularea venitului global lunar al gospodăriei casnice estimat, pentru fiecare persoană care a împlinit 22 de ani, care, la data de 1 octombrie a anului în curs, nu a avut statut

de pensionar, student la zi, șomer, beneficiar de alocație socială sau ajutor social, se ia în calcul cel puțin un venit lunar echivalent cu venitul net din salariul minim pe economie calculat, exclusiv, pe baza scutirii personale a persoanei.

28.4 Venitul global lunar al gospodăriei casnice estimat reprezintă:

a) în cazul veniturilor pentru care în sistemele și resursele informaționale de stat sunt date lunare – media valorii veniturilor globale lunare realizate în lunile mai - octombrie a anului în curs;

b) în cazul veniturilor pentru care în sistemele și resursele informaționale de stat sunt date anuale – a douăsprezecea parte a veniturilor pentru anul precedent.

29. Ajustarea cu impactul indemnizației de maternitate

Venitul gospodăriei casnice declarat se ajustează cu impactul indemnizației de maternitate după cum urmează:

29.1 dacă indemnizația de maternitate a fost primită în luna octombrie, la calculul venitului global se ia în calcul doar 25% din valoarea indemnizației de maternitate;

29.2 dacă indemnizația de maternitate a fost primită în luna septembrie, la calculul venitului global se ia în calcul doar 50% din valoarea indemnizației de maternitate;

29.3 dacă indemnizația de maternitate a fost primită în luna august, la calculul venitului global se ia în calcul doar 75% din valoarea indemnizației de maternitate.

30. Până la data de 29 a lunii noiembrie și 26 a fiecărei luni din perioada decembrie - martie, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va prezenta birourilor istoriilor de credit, în fișiere în format electronic, informația care include lista solicitanților.

Până la data de 1 a lunii decembrie și data de 28 a fiecărei luni din perioada decembrie - martie, birourile istoriilor de credit vor furniza Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în fișiere electronice, următoarele informații privind contractele de credit ipotecar ale solicitantului (în calitatea acestuia de debitor principal), care au fost în vigoare (active) în luna octombrie a anului de referință:

a) IDNP-ul;

b) datele privind ultima plată aferentă contractului de credit ipotecar, efectuată în perioada mai - octombrie:

- data efectuării plății;

- suma achitată;

- valuta creditului.

Pentru solicitanții care nu au înregistrate credite ipotecare, birourile istoriilor de credit nu vor prezenta nicio informație.

31. Calculul venitului disponibil pentru achitarea energiei

Suma rămasă după deducerea nivelului minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice din venitul global lunar al gospodăriei casnice constituie valoarea din care urmează a fi achitat consumul de energie, calculată conform formulei:

$$\mathbf{VDAE = VGL - MCF,}$$

unde:

VGL – venitul global lunar al gospodăriei casnice;

VDAE – venitul disponibil pentru achitarea energiei;

MCF – nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice.

32. Costul energiei în perioada rece a anului pentru gospodăria casnică

Costul energiei în perioada rece a anului (în continuare CEPRA) constituie valoarea normată lunară pentru consumul de energie al gospodăriei, după cum urmează:

a) pentru gospodăriile care se încălzesc cu energie termică: energia termică pentru încălzire, gazele naturale pentru pregătirea hranei, energia electrică pentru consum general;

b) pentru gospodăriile care se încălzesc cu energie electrică: energia electrică pentru încălzire și consum general, gazele naturale pentru pregătirea hranei;

c) pentru gospodăriile care se încălzesc cu gazele naturale: gazele naturale pentru încălzire și pregătirea hranei, energia electrică pentru consum general;

d) pentru gospodăriile care se încălzesc cu combustibili solizi: combustibili solizi pentru încălzire și pregătirea hranei, energia electrică pentru consum general.

33. Stabilirea raportului dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei

În cazul în care venitul disponibil pentru achitarea energiei este o valoare mai mare de zero, se va calcula raportul dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei conform formulei:

$$R (\%) = \text{CEPRA} / \text{VDAE},$$

unde:

R – raportul, exprimat în procente, dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei;

CEPRA – costul energiei în perioada rece a anului, stabilit conform pct. 32;

VDAE – venitul disponibil pentru achitarea energiei, calculat conform pct. 31.

34. Calcularea compensației se efectuează în baza pragurilor stabilite de către Guvern pentru fiecare perioadă rece:

34.1 în baza raportului dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei pentru consumatorii al căror venit disponibil pentru achitarea energiei are o valoare pozitivă;

34.2 în baza raportului dintre venitul global lunar și nivelul minim de cheltuieli al gospodăriei casnice pentru consumatorii al căror venit disponibil pentru achitarea energiei are o valoare negativă.

Capitolul III

DREPTUL LA COMPENSAȚII

35. Dreptul la compensația la energie sub formă de plată monetară îl au familiile și persoanele singure cetățeni ai Republicii Moldova, care locuiesc în Republica Moldova, persoanele specificate la art. 16 lit. c) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova și străinii specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

36. Solicitanții care nu au trecut testul de nonvulnerabilitate nu beneficiază de compensații.

37. Dreptul la compensații încetează dacă în urma reevaluării gospodăriei casnice solicitantul nu a trecut testul de nonvulnerabilitate.

Capitolul IV

MODUL DE ACORDARE ȘI ORGANIZARE A PLĂȚII COMPENSAȚIILOR LA ENERGIE SUB FORMĂ DE PLATĂ MONETARĂ

38. Beneficiarul compensațiilor la energie sub formă de plată monetară este persoana solicitantă căreia i-a fost stabilit dreptul.

39. În baza informațiilor disponibile, SIVE generează lista beneficiarilor care au dreptul la compensații la energie sub formă de plată monetară. Informația privind beneficiarii de compensații la energie sub formă de plată monetară și valoarea compensației se furnizează Casei Naționale de Asigurări Sociale de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), până la data de 8 a fiecărei luni, inclusiv registrul totalizator privind numărul beneficiarilor și valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară.

40. Plata compensațiilor se efectuează pentru luna precedentă prin modalitatea de plată selectată de beneficiar și disponibilă în cadrul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay). Evidența plății compensațiilor la energie sub formă de plată monetară se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Sumele compensațiilor la energie sub formă de plată monetară neachitate la timp din vina organului care le stabilește sau le plătește se achită retroactiv, fără nicio limitare de timp.

Sumele compensațiilor la energie sub formă de plată monetară neachitate din cauza erorilor depistate din vina organului, care le stabilește sau le plătește se achită retroactiv, fără nicio limitare de timp.

41. Până la implementarea schimbului de date prin platforma de interoperabilitate (MConnect), pentru restituirea sumelor primite necuvenit, agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia întocmesc și prezintă Casei Naționale de Asigurări Sociale un demers privind blocarea/restituirea sumelor, iar Casa Națională de Asigurări Sociale întocmește și transmite prestatorului de servicii de plată, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay), decizia privind blocarea/restituirea sumelor.

În cazul în care sumele plăților necuvenite nu pot fi restituite de către prestatorul de servicii de plată, Casa Națională de Asigurări Sociale notifică despre aceasta agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, care întreprinde măsurile ce se impun, conform legislației, pentru recuperarea sumei de la persoana care le-a primit.

În cazul în care beneficiarul de compensație la energie sub formă de plată monetară nu ridică compensația până la 30 iunie a anului în care începe următorul sezon rece, plata compensației încetează, iar beneficiarul nu mai are dreptul la compensația respectivă. Blocarea plății compensației la energie sub formă de plată monetară se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

42. Compensațiile la energie sub formă de plată monetară se plătesc beneficiarului sau altei persoane în baza procurii titularului, autentificate conform legislației, sau în baza împuternicirii de reprezentare ce se conține în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (MPower). Compensațiile la energie sub formă de plată monetară, neîncasate în legătură cu decesul solicitantului, se achită, în baza permisiunii eliberate de către agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, unui membru adult al gospodăriei casnice sau, în cazul lipsei acestuia, persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces (succesorul).

Compensațiile neîncasate în urma decesului solicitantului se achită astfel:

- a) pentru luna noiembrie, dacă decesul a avut loc între 1 și 28 noiembrie;
- b) pentru luna decembrie, dacă decesul a avut loc între 29 noiembrie și 25 decembrie;
- c) pentru luna ianuarie, dacă decesul a avut loc între 26 decembrie și 25 ianuarie;
- d) pentru luna februarie, dacă decesul a avut loc între 26 ianuarie și 25 februarie;
- e) pentru luna martie, dacă decesul a avut loc între 26 februarie și 31 martie.

43. Beneficiarul compensației la energie sub formă de plată monetară are obligația de a permite efectuarea anchetei sociale stabilite de agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia pentru a verifica condițiile care au stat la baza acordării dreptului la compensație. În caz de refuz al efectuării anchetei sociale, se întocmește un proces-verbal.

În cazul în care beneficiarul refuză întocmirea anchetei sociale la reședința curentă, plata compensației la energie sub formă de plată monetară încetează.

În cazul în care în urma anchetei sociale agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia constată că beneficiarul nu întrunește condițiile pentru compensația la energie sub formă de plată monetară, plata compensației încetează. Modelul anchetei sociale se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

44. Deciziile privind acordarea dreptului la compensații la energie sub formă de plată monetară sunt emise în cabinetul personal al solicitantului din SIVE.

45. Beneficiarii de compensații la energie sub formă de plată monetară care nu au indicat un cod IDNP în cerere vor contacta asistența socială din localitate pentru comunicarea datelor de identificare necesare pentru efectuarea plăților.

Capitolul V

MODUL DE FINANȚARE

46. Finanțarea cheltuielilor pentru compensații se efectuează din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

47. Ministerul Finanțelor transferă mijloacele financiare, în modul stabilit, Casei Naționale de Asigurări Sociale, pentru plata compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, conform graficului lunar de finanțare în limita alocațiilor financiare prevăzute în Bugetul de Stat în acest sens.

Capitolul VI

RESPONSABILITĂȚI

48. Răspunderea pentru informația și datele introduse în SIVE pentru solicitarea și stabilirea compensației o poartă consumatorii casnici care s-au înregistrat/au fost asistați la înregistrare. Responsabilitatea pentru corespunderea datelor din cerere cu datele introduse în SIVE o poartă registratorul/supervizorul.

49. Controlul asupra corectitudinii informațiilor și datelor introduse în SIVE pentru solicitarea și calcularea compensației de către consumatorii casnici care s-au înregistrat/au fost asistați la înregistrare îl exercită autoritățile administrative abilitate ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, instituția responsabilă de inspectarea prestațiilor sociale și agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

50. În cazul în care consumatorul casnic/solicitantul refuză să furnizeze informațiile și documentele necesare pentru efectuarea verificării/controlului, acesta nu beneficiază de compensație la energie sub formă de plată monetară.

51. Sumele compensațiilor achitate neîntemeiat din cauza erorilor tehnice demonstrate ale SIVE și erorilor admise de către registratori/supervizori care generează erori de atribuire a vulnerabilității energetice nu se restituie, dar sunt reduse din compensațiile următoare acordate acelorași consumatori.

Sumele compensațiilor neachitate neîntemeiat din cauza erorilor tehnice demonstrate ale SIVE și erorilor admise de către registratori/supervizori care generează erori de atribuire a compensației sunt adăugate în compensațiile următoare acordate acelorași consumatori.

52. Inspectoratul Social de Stat analizează criteriile de risc și efectuează controale cu privire la corectitudinea stabilirii compensațiilor.

53. Pentru identificarea cazurilor cu risc de încălcare a prevederilor prezentului act normativ, Inspectoratul Social de Stat utilizează datele înregistrate în SIVE și alte resurse informaționale recepționate de la diverse entități publice și private.

54. În cazuri de suspiciuni a prezentului Regulament, Inspectoratul Social de Stat inițiază controlul utilizând datele înregistrate în SIVE și alte resurse informaționale recepționate de la diverse entități publice și private.

55. Inspectoratul Social de Stat informează Ministerul Muncii și Protecției Sociale cu privire la cazurile de încălcare a prevederilor prezentului act normativ.

56. Responsabilitatea pentru corectitudinea datelor din listele de plată privind beneficiarii care au dreptul la compensații la energie sub formă monetară o poartă Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

57. Responsabilitatea pentru utilizarea conform destinației a mijloacelor bugetare alocate pentru plata compensațiilor la energie sub formă monetară o poartă Casa Națională de Asigurări Sociale.

58. Controlul asupra corectitudinii finanțării compensației îl exercită Inspectoratul Control Financiar de Stat al Ministerului Finanțelor și alte autorități administrative abilitate.

Capitolul VII **DISPOZIȚII SPECIALE**

59. Furnizorii care au obținut, în conformitate cu actele normative în domeniu, licența pentru furnizarea gazelor naturale și/sau licența pentru furnizarea energiei termice și/sau licența pentru furnizarea energiei electrice după data de 1 octombrie sunt obligați să aplice prevederile prezentului Regulament începând cu luna în care li s-a acordat licența respectivă, pentru a asigura dreptul consumatorilor casnici de a beneficia de compensații.

60. Monitorizarea implementării prevederilor prezentului Regulament se efectuează de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, de către agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia sau de către alt organ împuternicit prin ordin al Ministrului Muncii și Protecției Sociale. Pentru verificarea veridicității informațiilor furnizate de către consumatorii casnici de energie cu privire la informațiile declarate în cererea de înregistrare în SIVE, autoritatea administrației publice centrale de specialitate în domeniul protecției sociale, agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia sau organele împuternicite, în modul prevăzut de prezentul punct, pot face verificări selective la domiciliu. Criteriile de risc, care sunt verificate la verificările selective, se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

61. Sumele cu titlu de compensații primite necuvenit din cauza declarațiilor false depuse cu scopul intenționat de a beneficia de compensații mai mari se restituie integral de către persoana care le-a primit. Pentru restituirea sumelor primite necuvenit, instituția responsabilă de inspectarea prestațiilor sociale emite decizia respectivă.

62. Începând cu sezonul rece a anului 2025-2026, solicitanții, care nu au achitat facturile pentru consumul de energie la gaze naturale și energie electrică pentru sezonul rece precedent pentru locuința declarată în cerere, nu sunt eligibili pentru a beneficia de compensație la energie sub formă de plată monetară, cu excepția solicitanților care nu au achitat facturile pentru consumul de energie la energia termică.

63. Deciziile privind acordarea, neacordarea sau încetarea plății compensațiilor, privind modificarea valorii compensației, precum și cele privind recuperarea sumelor încasate nejustificat pot fi contestate în instanța de contencios administrativ după parcurgerea procedurii prealabile.

64. Verificarea informațiilor prezentate pentru stabilirea compensațiilor se efectuează prin intermediul schimbului de informații între sistemele informaționale și al confruntării datelor din certificatele prezentate, actele confirmative sau anchetele sociale, conform legislației.

65. Controlul legalității operațiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul procedurii de stabilire și plată a compensațiilor se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

66. Furnizorii de gaze naturale, energie termică și energie electrică și/sau asociațiile de proprietari/locatari și/sau intermediarii la decontări transmit Ministerului Muncii și Protecției Sociale, până la data de 1 august a anului în curs, în mod electronic, în fișiere în format Excel și PDF semnate electronic, istoricul consumului de energie pentru precedenta perioadă rece a anului pentru toți consumatorii casnici, conform formularului aprobat prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale în scopuri antifraudă și de analiză.

Furnizorii de gaze naturale, energie electrică și/sau asociațiile de proprietari/locatari și/sau intermediarii la decontări transmit Ministerului Muncii și Protecției Sociale, până la data de 1 septembrie a anului în curs, în mod electronic, în fișiere în format Excel și PDF semnate electronic lista locurilor de consum care înregistrează datoriile pentru consumul energiei în perioada rece a anului precedent.

Furnizorii de energie termică și/sau asociațiile de proprietari/locatari și/sau intermediarii la decontări transmit Ministerului Muncii și Protecției Sociale, până la data de 15 septembrie a anului în curs, în mod electronic, în fișiere în format Excel și PDF semnate electronic lista locurilor de consum debransate de la energia termică potrivit datelor la data de 1 septembrie a anului în curs.

67. Instituțiile de învățământ transmit Ministerului Muncii și Protecției Sociale, până la data de 5 octombrie a anului în curs, în mod electronic, în fișiere în format Excel și PDF semnate electronic, lista studenților cu frecvență la zi înmatriculați la o formă de învățământ superior și mediu de specialitate la data de 1 octombrie a anului în curs, conform formularului aprobat prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.”

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

**Ministrul muncii
și protecției sociale**

Alexei BUZU

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea
compensațiilor la energie sub formă de plată monetară
denumirea proiectului actului normativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În vederea implementării recomandărilor din Raportul de audit al performanței „Contribuie Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE) la un mecanism eficient de încadrare a consumatorilor casnici în categoriile de vulnerabilitate energetică, precum și de gestionare și monitorizare a măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 18 din 30 aprilie 2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Pentru a reduce impactul creșterii prețurilor la energie, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (FRVE). Aceasta stabilește măsurile și mecanismele de acordare a compensațiilor pentru consumul de energie pentru gospodăriile vulnerabile.</p> <p>Modelul de compensații în factură a fost adoptat în iarna 2021/2022, când Guvernul a dezvoltat în timp record un mecanism care să răspundă cât mai rapid la necesitățile cetățenilor. Această soluție a funcționat în acele circumstanțe, dar implică un efort administrativ semnificativ și nu este eficient pe termen lung. În ultimele două sezoane reci, Guvernul a îmbunătățit mecanismul pentru a oferi compensații directe tuturor cetățenilor eligibili, nu doar celor care folosesc lemne pentru încălzire.</p> <p>Pentru sezonul rece 2024-2025, se propune:</p> <ul style="list-style-type: none">• Monetizarea completă a compensațiilor – trecerea de la compensațiile pe factură la compensații monetare;• Decuplarea compensațiilor de consumul efectiv pentru a simplifica procesul;• Automatizarea și simplificarea proceselor;• Îmbunătățirea mecanismelor antifraudă și a transferului de date între instituții.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Principalele modificări propuse vin să implementeze modificările introduse prin Legea nr. 255/2024 pentru modificarea Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Acordarea compensațiilor direct beneficiarilor. Începând cu sezonul de încălzire 2024-2025, pentru familiile cu venituri reduse, compensațiile pentru energie vor fi oferite direct beneficiarilor sub formă de plată monetară. Această abordare oferă o mai mare flexibilitate în gestionarea cheltuielilor cu energia și a bugetului general al gospodăriei.2. Simplificarea administrării sistemului de compensații. Noul sistem reduce sarcina administrativă a furnizorilor de energie, care gestionau anterior calcularea și aplicarea compensațiilor. Ministerul Muncii și Protecției Sociale își va asuma întreaga responsabilitate pentru stabilirea și calcularea compensațiilor, asigurând un proces mai raționalizat și mai eficient.3. Promovarea eficienței energetice. Gospodăriile vor fi încurajate să utilizeze energia mai eficient, deoarece orice fonduri necheltuite din compensații pot fi redirecționate

către alte nevoi esențiale. Această schimbare încurajează adoptarea de măsuri de economisire a energiei, contribuind la eficiența energetică în țară.

4. Pentru țintirea mai bună a gospodăriilor vulnerabile, compensațiile vor fi acordate individual pentru fiecare gospodărie în parte. Astfel, în acest sezon rece, nu se va utiliza noțiunea de categorie de vulnerabilitate energetică. Compensația va fi calculată pe baza vulnerabilității energetice specifice fiecărei gospodării, ceea ce va îmbunătăți capacitatea de țintire a programului.

5. Sunt îmbunătățite criteriile anti-fraudă. În acest sezon rece, proiectul propune ca gospodăriile din următoarele situații să fie considerate non-vulnerabile:

Gospodăriile cu bunuri imobile ce depășesc valoarea cumulativă de 2,5 milioane lei.

Gospodăriile care au realizat venituri mai mari de 300 mii lei din dividende în anul precedent.

Gospodăriile cu un consum energetic mediu lunar, bazat pe consumul istoric, ce depășește echivalentul a 350 m³ de gaze naturale.

Gospodăriile cu venituri mici în raport cu consumul energetic.

6. Începând cu sezonul rece al anului 2025-2026, gospodăriile care vor avea datorii la facturile pentru consumul de gaze naturale și energie electrică din sezonul precedent nu vor putea beneficia de compensații la energie sub formă de plată monetară. Condițiile acestei prevederi au fost ajustate în urma discuțiilor cu reprezentanții autorităților din domeniul energiei. Menționăm că, prevederea respectivă nu este aplicabilă pentru consumatorii casnici care au datorii la energia termică.

Prezenta hotărâre urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, deoarece sistemul informațional „Vulnerabilitatea Energetică” trebuie ajustat pentru a se conforma noilor prevederi ale acestui proiect de hotărâre. Menționăm că timpul necesar pentru aceste ajustări este foarte limitat deoarece compensația se acordă pentru perioada noiembrie – martie.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative pe domeniul de reglementare abordat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea proiectului va simplifica administrarea compensațiilor pentru energie, oferind posibilitatea acordării acestora direct beneficiarului.

În acest mod distribuirea fondurilor publice va fi mai transparentă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pentru sezonul rece a anului 2024-2025, bugetul estimat pentru acordarea prestației sociale „compensației la energie sub formă de plată monetară” se va încadra în limita alocațiilor aprobate în bugetul de stat pentru anul respectiv.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu a fost identificat

4.4. Impactul social

Implementarea măsurilor de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale va avea un impact social semnificativ, datorită următoarelor beneficii:

- **Distribuție eficientă și echitabilă a compensațiilor:** Resursele vor fi alocate mai bine, asigurând sprijin pentru cei care au cea mai mare nevoie.
- **Promovarea echității sociale:** Resursele sunt direcționate către grupurile vulnerabile, reducând discrepanțele sociale.
- **Reducerea inegalităților sociale:** Măsurile contribuie la o protecție sporită a categoriilor dezavantajate, precum persoanele cu dizabilități și familiile cu copii mici.

Prevederi cheie care favorizează grupurile vulnerabile:

1. Estimarea indicatorului „minimul de cheltuieli al gospodăriei casnice” pentru persoane cu dizabilități severe: Pentru membrii cu dizabilități severe incluși în cerere, se aplică un supliment de 50% din minimul de cheltuieli stabilit pentru o persoană fără dizabilitate. Această ajustare reflectă constatările studiilor internaționale, care indică faptul că persoanele cu dizabilități severe au cheltuieli cu 30-50% mai mari, datorită costurilor specifice pentru echipamente medicale, adaptări ale locuinței, transport, asistență personală și tratamente.

2. Excluderea anumitor indemnizații din calculul venitului global al gospodăriei: La stabilirea venitului global, sistemul nu ia în considerare următoarele tipuri de venituri:

Indemnizația unică la nașterea copilului (divizată la 6 luni).

Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului.

Indemnizația lunară de suport pentru copiii gemeni sau mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină.

Alocația socială de stat pentru copii în cazul pierderii întreținătorului.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu a fost identificat

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu comportă riscuri de discriminare și nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu a fost identificat.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și informații relevante nu sunt.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională nu sunt identificate.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE nu sunt identificate.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului este plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13549

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

Informația privind rezultatele expertizelor anticorupție și juridice vor fi incluse după recepționarea rapoartelor de expertiză în sinteza obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificări și completări în ale actele normative în vigoare din domeniu.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a opțiunilor incluse pentru a atinge obiectivele stabilite.

Principale autorități implicate vor fi Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile lor subordonate și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Secretară de stat

Corina AJDER

SINTEZA
la proiectul de hotărâre privind aprobarea
Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Casa Națională de Asigurări Sociale	Nr. 16070 din 25.11.2024	<p>Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale, informează că a examinat proiectul de hotărâre <i>privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024)</i> și în limita competențelor funcționale, comunică următoarele propuneri.</p> <p>La proiectul Regulamentului se propune repetat, completarea cu pct. 41¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„41¹. În cazul în care beneficiarul de compensație la energie sub formă de plată monetară nu ridică compensația până la 30 iunie a anului în care începe următorul sezon rece, plata compensației încetează, iar beneficiarul nu mai are dreptul la compensația respectivă. Blocarea plății compensației la energie sub formă de plată monetară se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Propunerea respectivă vizează aducerea în concordanță cu prevederile art. 12³, alin. (4) din Legea privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice nr. 241/2022 care stipulează că, în cazul în care beneficiarul de compensație la energie sub formă de plată monetară nu ridică compensația până la 30 iunie a anului în care începe următorul sezon rece, plata compensației încetează, iar beneficiarul nu mai are dreptul la compensația respectivă. la energie sub formă de plată monetară se efectuează de către Casa Națională</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Propunerea înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale este acceptată, cu mențiunea că prevedea respectivă va fi integrată la finalul punctului 41, fără a fi introdus un punct nou.</p>

		<p>de Asigurări Sociale. Sumele compensațiilor la energie sub formă de plată monetară care au fost primite necuvenit se restituie de către beneficiari în modul stabilit de Guvern.</p> <p>Reiterăm, că procedura de blocare a plății compensației, iar în cazul dat de încetare a plății compensației din cauza, că beneficiarul nu mai are dreptul la compensația respectivă, la fel urmează a fi reglementată în modul stabilit de Guvern.</p>	
I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”	Nr. 3007 – 226 din 22.11.2024	<p>Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat <i>proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024), autor – Ministerul Muncii și Protecției Sociale</i>, prezentat spre avizare, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm că îl avizăm favorabil și nu avem obiecții sau propuneri.</p>	Se acceptă
Ministerul Finanțelor	Nr. 07/2-03/134/1843	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-69-12872 din 22.11.2024, Ministerul Finanțelor a examinat <i>proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024)</i> și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>Cu referire la Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară</p> <p>La pct. 2, noțiunea de „compensație” din Regulament urmează a fi precizată întru aducerea în concordanță cu noțiunea „compensații la energie sub formă de plată monetară” conform Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.</p> <p>La pct. 8, se propune precizarea și argumentarea termenului indicat „de cel puțin 3 luni în ultimele 8 luni” ce vizează persoanele incluse în componența gospodăriei casnice, în vederea elucidării divergențelor cu datele stipulate în cererile deja înregistrate pe platforma electronică compensații.gov.md, în care este indicat termenul de „cel puțin 8 luni în ultimele 12 luni”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Propunerea de a substitui cu 3 luni în ultimele 8 luni a parvenit însăși de la beneficiari din cauza că</p>

	<p>La pct. 11, se propune examinarea posibilității de includere în veniturile declarate în cerere de către solicitant și alte venituri obținute din prestațiile sociale acordate de alte țări (pensii, alocații ș. a).</p> <p>La pct. 24, textul „agențiile teritoriale de asistentă social” se propune a fi substituit cu textul „structurile teritoriale de asistență socială”, conform prevederilor punctului 18.</p> <p>La pct. 27, se propune precizarea mecanismului de testare a non-vulnerabilității pentru gospodăriile casnice pentru care sursa principală de energie este combustibilul solid (cum va fi estimat consumul istoric din sezonul precedent).</p> <p>Totodată, nu este clar când și în ce mod vor fi anunțați solicitanții despre rezultatele testului de non-vulnerabilitate și care este procedura de contestare a acestora (unde se depune cererea de contestare).</p> <p>La pct. 28 și pe tot parcursul Regulamentului, considerăm oportun că minimumul de cheltuieli al gospodăriei să fie reprezentat prin</p>	<p>multe persoane nu întruneau această condiție.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Mecanismul de testare a non-vulnerabilității pentru gospodăriile casnice pentru care sursa principală de energie este combustibilul solid nu este posibil de estimat.</p> <p>Se acceptă Potrivit pct. 45 din proiectul Hotărârii de Guvern, deciziile privind acordarea dreptului la compensații la energie sub formă de plată monetară sunt emise în cabinetul personal al solicitantului din SIVE.</p> <p>Nu se acceptă</p>
--	--	--

minimul de existență. Conform Legii nr. 152/2012 cu privire la minimul de existență, sunt reglementate garanțiile minime de stat în domeniul veniturilor populației, în procesul de implementare a politicilor statului în domeniul social, proporțional costului de trai, pentru asigurarea unui standard de viață adecvat. Acest indicator se utilizează inclusiv și la evaluarea generală a nivelului de trai al populației și al principalelor grupuri sociodemografice în procesul de punere în aplicare a politicii sociale.

Conform datelor statistice, în semestrul II al anului 2023 minimul de existență mediu lunar (total) a constituit 2886,8 lei față de cheltuielile de consum mediu lunar (total) – 4404,5 lei. Diferența dintre indicatorii menționați este sensibilă la atribuirea pragurilor și calcularea compensației către consumatorii eligibili. Aceasta va genera costuri suplimentare pentru implementarea actului normativ și va avea impact asupra bugetului de stat;

La pct.29:

la subpct.1) abrevierea RLCL, textul „jumătate din nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice” de substituit cu textul „minimul de existență conform pct. 28 lit. a)”;

la subpct.2), atenționăm asupra constatărilor/recomandărilor Curții de Conturi (hotărârea nr. 18 din 30.04.2024) cu privire la corectitudinea procedurii de calculare a veniturilor nete.

La pct. 44, ultimul alineat urmează a fi completat cu textul „, iar sumele compensațiilor achitate se restituie conform pct. 63”.

Utilizarea consumului mediu lunar permite identificarea gospodăriilor care, deși nu sunt sub pragul minimului de existență, trăiesc aproape de acest nivel și sunt vulnerabile la șocuri economice, cum ar fi pierderea unui loc de muncă, creșterea prețurilor energetice sau crizele financiare. În schimb, minimul de existență se concentrează doar pe gospodăriile aflate sub un prag strict, excluzând gospodăriile care, deși aparent nu sunt în sărăcie absolută, nu au suficient rezerve pentru a face față unei situații.

Se acceptă

Au fost luate în considerare recomandările Curții de Conturi.

Se acceptă parțial

Sumele compensațiilor achitate se va restitui potrivit pct. 42.

		<p>La pct. 48, se propune completarea în final cu textul „ , în limita alocațiilor financiare prevăzute în Bugetul de Stat în acest sens”.</p> <p>La pct. 52, atestăm riscul unor abuzuri financiare în cazul în care compensațiile achitate neîntemeiat din cauza erorilor tehnice și umane „<i>nu se vor restitui</i>”, mai mult ca atât, în cazul când aceste erori vor fi efectuate în ultima lună de plată, reducerea ulterioară a sumelor achitate neîntemeiat va fi imposibilă. Astfel, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (persoanele responsabile de producerea erorilor) în aceste cazuri urmează să își asume aceste riscuri/cheltuieli.</p> <p>La pct. 61, ultima propoziție urmează a fi exclusă.</p> <p>Cu referire la Nota de fundamentare Se propune ca în Nota de fundamentare să se precizeze că cheltuielile de implementare a proiectului în cauză pentru anul 2024 vor fi încadrate în limita alocațiilor prevăzute în acest scop, care constituie 1.163.686,6 mii lei, iar cheltuielile pentru anul 2025 se vor încadra în limita alocațiilor aprobate în proiectului bugetului de stat pentru anul 2025 în volum de 1.445202,8 mii lei.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În cazul în care sumele acordate necuvenit nu vor putea fi reduse din plățile anterioare, sumele compensațiilor achitate neîntemeiat se vor restitui potrivit pct. 42</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial Pentru sezonul rece a anului 2024-2025, bugetul estimat pentru acordarea prestației sociale „compensației la energie sub formă de plată monetară” se va încadra în limita alocațiilor aprobate în bugetul de stat pentru anul respectiv.</p>
--	--	---	---

		<p>Totodată, Nota de fundamentare urmează să fie completată cu raționamentele în baza cărora s-a stabilit cotele procentuale indicate în textul proiectului, precum și prezentate calculele/costurile necesare de implementare pentru fiecare categorie separat cu indicarea numărului estimat de beneficiari, conform rigorilor Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017.</p> <p>Alăturat, întru evitarea acordării duble a facilităților beneficiarilor de compensații conform Legii nr. 1435/2002, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmează să intervină cu un mecanism ce ar permite transmiterea informațiilor privind mărimea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară acordate și lista beneficiarilor către autoritățile publice locale vizate în legea sus menționată, în scopul gestionării eficiente a mijloacelor financiare pe segmentul dat.</p> <p>În contextul celor expuse, proiectul urmează a fi ajustat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă La ulterioara modificare a legii va fi necesar de ajustat prevederile Legii nr. 241/2022 cu prevederile Legii nr. 1435/2002</p>
<p>Ministerul Energiei</p>	<p>Nr. 06-2969 din 26.11.2024</p>	<p>I) De ordin conceptual:</p> <p>1. Cu privire la pct. 3 din proiectul regulamentului privind atribuirea vulnerabilității energetice a gospodăriei, solicitantul poate opta pentru una dintre următoarele modalități de înregistrare în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” înregistrare individuală prin cerere pe platforma în cadrul SIVE sau înregistrare asistată pe platforma în cadrul SIVE.</p> <p>Astfel, „Pentru înregistrarea asistată, solicitantul poate depune la registrator o cerere completată pe suport de hârtie, semnată olograf sau poate opta pentru depunerea unei declarații, de asemenea semnată olograf, prin care confirmă că datele introduse în Sistemul</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Atunci când cererea este completată online, beneficiarul are responsabilitatea de a verifica informațiile introduse și de a bifa în sistem, confirmând că datele furnizate sunt corecte și că este de acord cu prelucrarea datelor sale personale.</p> <p>În situația în care cererea este completată de un asistent</p>

Informațional „Vulnerabilitatea energetică” pentru solicitarea compensației sunt corecte.”

Considerăm că este inechitabil ca consumatorii care se regăsesc în pct. 3 subpct. 2) să fie restricționați la opțiunea de a depune cererea exclusiv în format electronic, deoarece această abordare poate crea bariere inutile pentru anumite categorii de solicitanți. În era digitalizării, posibilitatea de a utiliza formatul electronic pentru depunerea cererilor reprezintă nu doar o măsură de simplificare administrativă, ci și o modalitate de a încuraja incluziunea și accesibilitatea.

Astfel, lipsa unei opțiuni electronice poate dezavantaja persoanele care fie au competențe digitale și acces la mijloace tehnologice, fie se află în imposibilitatea de a se deplasa pentru a depune cererea fizic. În plus, utilizarea unei platforme electronice ar putea reduce timpul și resursele necesare pentru procesarea cererilor, atât pentru solicitanți, cât și pentru instituțiile responsabile, contribuind la o administrare mai eficientă a sistemului.

Prin urmare, considerăm esențială introducerea posibilității de depunere a cererilor în format electronic, oferind solicitanților o opțiune suplimentară care să răspundă nevoilor și circumstanțelor diverse ale acestora.

De asemenea, în cazul în care nu se acceptă propunerea de a fi inclusă această prevedere, la Nota de fundamentare la proiect, la pct. 4.4.2. - Impactul asupra echității și egalității de gen, urmează a fi incluse argumentele de rigoare.

2. În scopul prevenirii alocării de compensații persoanelor neeligibile, se propune completarea mecanismului de verificare a eligibilității prin introducerea unui filtru ce ține de examinarea modului de folosință a bunurilor imobile/locurilor de consum în baza datelor din Registrul Bunurilor Imobile, or, conform prevederilor proiectului remis spre avizare, compensația se acordă consumatorilor casnici, care procură gaze naturale sau energie electrică ori utilizează

social, este necesar să existe un formular tipărit în care beneficiarul să poată verifica datele introduse de asistent. Ulterior, beneficiarul va bifa o secțiune dedicată pentru a confirma informațiile sunt corecte și pentru a-și exprima explicit acordul cu privire la prelucrarea datelor personale. Acest proces asigură transparența și respectarea legislației privind protecția datelor personale, indiferent de modalitatea de completare a cererii.

Nu se acceptă

Pentru a înregistra cererea, este obligatoriu să se includă un NLC (număr loc consum) asociat unui contor de electricitate. Furnizorii de electricitate transmit Ministerului Muncii și

energia termică pentru propriile necesități casnice, excluzând utilizarea acestora în scopuri comerciale, pentru desfășurarea activității de întreprinzător sau profesionale. Menționăm că, proprietarii unităților nu îndeplinesc obligația de a prezenta informațiile actualizate referitor la modificarea modului de folosință a imobilelor/locurilor de consum, astfel că, în procesul raportării către SIVE, furnizorii ar putea transmite informații care, sunt în contradicție cu situația de facto a locurilor de consum conform datelor din Registrul Bunurilor Imobile. Ca urmare, unii proprietari ai unor imobile cu destinație nelocativă ar putea beneficia, în mod nejustificat, de compensări la energie.

În acest sens, propunem să se examineze posibilitatea schimbului de informație între furnizori și IP Cadastrul Bunurilor Imobile în partea ce ține de modificarea proprietarului și modului de folosință a bunului imobil/locului de consum.

II) La proiectul Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară:

1) la pct. 2:

a) la noțiunea „compensație” se propune de a fi completat cu textul „la energie sub formă de plată monetară” pentru a se alinia prevederilor din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

b) la noțiunea „combustibil solid”, de substituit cuvântul „căldură” cu „energie”.

c) la noțiunea „furnizor de energie termică” de a substitui sintagma „agent economic” cu sintagma „unitate termoenergetică”,

Protecției Sociale datele referitoare la NLC-urile consumatorilor casnici. Prin urmare, în sistem sunt acceptate exclusiv NLC-urile consumatorilor casnici, iar în cazul încercării de a înregistra un NLC asociat unei persoane juridice, sistemul nu îl va recunoaște, ceea ce va împiedica depunerea cererii.

De asemenea, pentru beneficiari care nu dispun de un contor de electricitate, cererea poate fi procesată numai după o verificare suplimentară efectuată de o comisie, prin completarea unei anchete sociale.

Se acceptă

pentru aducerea textului în concordanța cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;

d) la noțiunea „intermediar la decontări” de a substitui cuvântul „volumelor” cu cuvântul „cantităților” (2 ori), deoarece energie electrică și energie termică nu se măsoară în volume,

e) la noțiunea „preț reglementat la energia electrică” pentru aducerea textului în concordanța cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, se propune de a modifica textul după cum urmează:

„preț reglementat pentru furnizarea energiei electrice - prețul aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare în perioada furnizării energiei electrice consumatorilor casnici”.

f) la noțiunile „preț reglementat pentru furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public” și „tarif reglementat la energia termică” de a substitui cuvântul „momentul” cu cuvântul „perioada”.

g) pentru aducerea textului în concordanța cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării de a substitui noțiunea „tarif reglementat la energia termică” cu „tarif reglementat pentru energia termică”.

h) la noțiunea „gospodărie” considerăm oportună completarea cu cuvântul „casnică” deoarece în text se utilizează anume noțiunea de gospodărie casnică.

2) la pct. 7, subpct. 1)-3) se propune a fi expuse în următoarea redacție:

„1) solicitanții pentru care sursa principală de încălzire sunt combustibilii solizi și care nu au beneficiat de ajutorul pentru perioada rece a anului în perioada 2022-2023, nu au beneficiat de compensație la energie sub formă de plată monetară în perioada 2023-2024 sau pentru care nu a fost stabilit dreptul la compensație la

Se acceptă

Se acceptă

	<p>energie sub formă de plată monetară pentru cel puțin luna noiembrie a anului în curs;</p> <p>2) solicitanții ale căror instalații de utilizare nu sunt racordate la rețeaua electrică;</p> <p>3) solicitanții care utilizează un contor electric comun pentru evidența energiei electrice folosită de mai multe gospodării;”</p> <p>3) la pct. 12 propoziția „Un cod de identificare a consumatorului casnic în factură indicat într-o cerere nu poate fi inclus într-o altă cerere” se propune a fi înlocuită cu propoziția „Un cod de identificare al locului de consum al solicitantului indicat într-o cerere nu poate fi inclus într-o altă cerere”.</p> <p>4) la pct. 13 cuvântul „electrice” de exclus, pentru a asigura echitate pentru toți consumatorii înregistrați pentru acordarea compensațiilor, indiferent de resursele energetice utilizate.</p> <p>5) la pct. 14 considerăm necesar a fi revăzută prevederea, or dacă persoanele nu doresc să beneficieze de compensație, acestea nu vor depune o cerere în acest sens.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Înregistrarea beneficiarului trebuie să includă un NLC (Număr de Loc Consum) pentru electricitate, acesta fiind un element esențial de verificare care confirmă existența unei gospodării distincte. În situația în care familia nu deține un contor de electricitate, validarea cererilor se realizează printr-o anchetă socială, având scopul de a confirma existența gospodăriei.</p> <p>Nu se acceptă Toate persoanele care îndeplinesc criteriile de eligibilitate au dreptul să se înregistreze. Cu toate acestea, dacă un cetățean decide să nu beneficieze de compensație,</p>
--	--	--

6) la pct. 18, lit. d) de a substitui abrevierea „MMPS” cu textul „Ministerul Muncii și Protecției Sociale”;

7) la pct. 27:

a) subpct. 5 cu privire la „venitul global al gospodăriei” este necesar de clarificat perioada de timp pentru care se calculează venitul global al gospodăriei cât și perioada de timp pentru care se calculează costul estimat al energiei. Reieșind din contextul prezentat se prezumă că atât venitul global cât și costul estimat al energiei trebuie să fie calculate lunar, prin urmare, pentru previzibilitatea normei este necesar de adus ajustările corespunzătoare asupra normei menționate.

Mai mult ca atât, cu referire la textul „costul mediu lunar estimat al energiei calculat în baza consumului istoric din sezonul precedent este mai mare sau egal cu echivalentul costului a 175 m³ de gaze naturale la prețul reglementat aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare la data de 1 octombrie a anului în curs, inclusiv TVA, venitul global al gospodăriei este mai mic de 20% din costul estimat al energiei și nu au fost identificate date privind veniturile gospodăriei în sistemele și resursele informaționale de stat”, atragem atenția asupra faptului că, la completarea cererii în sistemul SIVE, nu se menționează nimic despre abaterea admisibilă de maxim 20%. Prin urmare, există riscul ca să apară nedumerirea multor cetățeni ai Republicii Moldova care

această alegere este pe deplin respectată. Înregistrarea nu poate fi restricționată, însă decizia de a refuza compensația aparține beneficiarului.

Se acceptă

Se acceptă

Perioada de timp pentru care se calculează venitul global al gospodăriei este pentru o lună potrivit pct. 28 („VD – venitul global lunar al gospodăriei casnice declarat la înregistrarea în SIVE, *exprimat ca media veniturilor lunare declarate*”). Termenul referitor la consumul istoric este clar definit în Legea nr. 241/2022 cu privire la fondul de vulnerabilitate energetică, fiind aferent sezonului anterior, respectiv celor 5 luni din perioada rece a anului.

Adițional, comunicăm că costul estimat al gospodăriei se calculează pentru o lună potrivit pct. 32 (*Costul energiei în perioada rece a anului (în continuare CEPR) constituie valoarea normată lunară*

nu vor primi compensații pe motiv că va exista o astfel de abatere, ceea ce va rezulta în creșterea numărului de petiții și de persoane care sunt nemulțumite de acest aspect.

Prin urmare, în vederea reducerii poverii administrative necesare pentru gestionarea acestor situații care pot apărea, solicităm ca, la înregistrarea în SIVE, să fie menționată această abatere admisibilă. Cu referire la valoarea acestei abateri, recomandăm ca aceasta să mai fie analizată, pe motiv că pot exista cazuri când persoanele neangajate achită facturile datorită suportului financiar pe care îl primesc de la persoanele apropiate și, respectiv, mijloacele financiare nu sunt tratate de către aceștia ca sursă de venit pentru a fi declarate în SIVE.

b) gospodăria casnică are datorii neachitate pentru consumul de energie la gaze naturale și energie electrică aferente sezonului rece precedent. Această completare este corelată cu pct. 64 din Regulament, care specifică deja că solicitanții care nu au achitat facturile din sezonul rece precedent nu sunt eligibili pentru compensații.

8) la pct. 28 lit. a) după cuvintele „energie electrică” de adăugat textul „energie termică”.

pentru consumul de energie al gospodăriei).

Cu privire la indicatorul „venitul global al gospodăriei este mai mic de 20% din costul estimat al energiei” menționăm că acest indicator se calculează automat de către sistemul informațional și nu este necesar de inclus acest lucru în cerere.

Mai mult ca atât, din punct de vedere de nedecalare de venit există prevederea care include un venit automat pentru cazurile expuse la pct. 29 alin. (3).

Nu se acceptă

Potrivit proiectului, în formula de calcul a minimumului de cheltuieli al gospodăriei casnice este utilizat următorul indicator de la BNS „cheltuieli de consum medii lunare pentru o persoană pentru locuință, apă, energie electrică și gaze naturale”. Astfel, din cauza că indicatorul sus menționat nu conține termenul „energie termică”, textul „energia termică” nu poate fi inclus în prevedere.

9) Pct. 30, de exclus.

Argumentare: Considerăm că, venitul gospodăriei nu trebuie ajustat cu impactul indemnizației de maternitate, aceasta constituind o indemnizație calculată din venitul asigurat al unuia dintre soți, care trebuie exclusă din venituri similar ca „indemnizația unică la nașterea copilului” indicată la pct. 11 din Regulament.

10) La pct. 33 cuvintele „pentru sursa principală de energie” se substituie cu cuvintele „a consumului de energie pentru sursa principală”.

11) La pct. 43, după cuvântul „prețul” de completat cu cuvântul „reglementat”. De asemenea urmează a fi precizat dacă este valabilă și tutela sau curatela.

12) la pct. 44, alin. 3 nu sunt clare criteriile după care agențiile teritoriale de asistență socială pot constata că beneficiarul nu întrunește condițiile pentru compensația la energie în cadrul anchetei sociale. În lipsa unor criterii clare, deciziile agențiilor teritoriale pot fi subiective, ceea ce poate duce la tratamente inegale și genera contestări din partea beneficiarilor. Considerăm oportun completarea textului cu reflectarea criteriilor respective pentru evitarea interpretării duble. Printre criteriile stabilite pot fi: 1) Nedeclararea sau falsificarea datelor privind veniturile obținute în perioada de

Nu se acceptă

Indemnizația de maternitate se acordă pentru o durată de 4 luni și o prestație socială asigurată care are menirea să înlocuiască salariu pentru perioada aflării persoanei de după și până la naștere. Fiind considerată o prestație similară cu cea pentru incapacitate temporară de muncă, respectiv, această plată nu poate fi exclusă din calculul venitului global lunar.

Se acceptă**Se acceptă**

Modificarea urmează a fi inclusă la pct. 27 subpct. 4 și 5

Nu se acceptă

Verificarea datelor declarate pentru stabilitatea compensațiilor se realizează prin schimburi de informații între sistemele informatice și compararea acestora cu datele din certificatele prezentate, actele doveditoare, anchetele

referință; 2) Deținerea bunurilor imobile a căror valoare depășește pragurile stabilite în testul de non vulnerabilitate; 3) Nerespectarea obligațiilor privind plata facturilor pentru consumul de energie din sezonul precedent, conform pct. 64 din Regulament; 4) Locuința indicată în cerere nu este utilizată drept domiciliu, fiind închiriată unei alte persoane, fără ca beneficiarul cererii să locuiască acolo; De asemenea, considerăm necesar de inclus prevederi precum că aceasta poate fi făcută și la sesizarea de către unele autorități/instituții publice.

13) La pct. 57, de exclus cuvintele „din informația”.

14) la pct. 61

a) considerăm necesar de a concretiza la ultima propoziția că doar furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale participă la achitarea contribuției de securitate energetică, conform alin. (4) din art. 108 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, „Costurile aferente creării și menținerii stocurilor de securitate și care includ costul gazelor naturale, costul contractării serviciului de stocare, costurile aferente eliberării și transportării stocurilor de securitate (în continuare costuri ale stocurilor de securitate), precum și alte costuri ale entității pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate se acoperă din contul resurselor financiare alocate din bugetul de stat și/sau din asistența financiară externă, și/sau din împrumuturile externe/suverane contractate de către stat și/sau din contul contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale”. Având în vedere că interpretarea acestui punct nu este suficient de clară și informativă, considerăm oportună o extindere a acestuia.

b) considerăm necesar de exclus propoziția „Pentru înregistrarea furnizorilor în SIVE, furnizorii sunt obligați să achite contribuția de securitate energetică pentru stocurile de gaze naturale”.

sau cererilor depuse, conform legislației.

Se acceptă

Se acceptă

Argumentare: Considerăm că, impunerea condiției către furnizori - achitarea contribuției de securitate energetică pentru stocurile de gaze naturale, ar însemna că nu toți consumatorii casnici eligibili vor avea acces la compensații, fapt care poate dăuna intereselor consumatorilor casnici ai căror furnizori nu achită contribuțiile respective. Prin urmare, considerăm o abordare inechitabilă în raport cu consumatorii casnici fiind impusă această condiție.

c) Totodată, considerăm că, prevederile pct. 61 sunt interpretative, după cum urmează: „furnizorii care au obținut, în conformitate cu actele normative în domeniu, licența pentru furnizarea gazelor naturale și/sau licența pentru furnizarea energiei termice și/sau licența pentru furnizarea energiei electrice după data de 1 octombrie sunt obligați să respecte prevederile prezentul Regulament începând cu luna în care li s-a acordat licența respectivă”, nefiind indicat anul.

Mai mult, prin includerea prevederii respective se subînțelege că trebuie să respecte Regulamentul în cauză doar furnizorii care au obținut licența după data de 1 octombrie, ceea ce este inechitabil față de furnizorii care au obținut licența anterior datei menționate.

Accentuăm că, neachitarea de către furnizorul de gaze naturale a contribuției financiare pentru crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale din motivul aplicării măsurii de asigurare a acțiunii de către Instanța de judecată, ar prejudicia în mod direct consumatorii casnici deserviți de furnizorul respectiv prin lipsa accesului la compensație.

15) la pct. 62 nu este clar ce anume agențiile teritoriale de asistență socială pot constata în urma verificării selective la domiciliu, considerăm necesar de a concretiza pentru evitarea interpretării duble;

Se acceptă

Verificarea datelor declarate pentru stabilitatea compensațiilor se realizează prin schimburi de informații între sistemele informatice și compararea acestora cu datele

		<p>16) Complementar, propunem ca lista debitorilor pentru consumul din perioada sezonului rece 2024-2025 să fie transmisă Ministerului la începutul noului sezon de încălzire, respectiv pe 1 noiembrie 2025. Astfel, la pct. 68 cuvintele „1 iulie” se vor substitui cu „1 noiembrie”.</p> <p>17) Este important de menționat, că Regulamentul nu prevede modalitatea prin care Ministerul va identifica consumatorii care nu au achitat facturile pentru sezonul rece precedent. În acest sens, propunem adăugarea unui nou alineat care să oblige furnizorii să transmită Ministerului lista debitorilor. În acest context propunem completarea pct. 68 din Regulament cu un nou punct cu următorul conținut: „68¹ Furnizorii de gaze naturale, energie electrică și/sau asociațiile de proprietari/locatari și/sau intermediarii la decontări transmit Ministerului Muncii și Protecției Sociale, până la data de 1 noiembrie a anului în curs, în mod electronic, în fișiere în format Excel și PDF semnate electronic lista locurilor de consum care înregistrează datoriile pentru consumul energiei în perioada rece a anului precedent.</p> <p>III. Obiecții de tehnică legislativă:</p> <p>1. La pct. 1, se propune de expus în următoarea redacție: „1. Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (în continuare Regulament)</p>	<p>din certificatele prezentate, actele doveditoare, anchetele sau cererilor depuse, conform legislației.</p> <p>Se acceptă parțial Analiza datelor și pregătirea sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică” pentru sezonul rece următor necesită mult timp, respectiv, respectiv se propune termenul de 1 august.</p> <p>Se acceptă parțial Termenul de prezentare a listelor va fi modificat la data de 1 septembrie a anului în curs.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	---	---

		<p>reglementează mecanismul prin care se stabilește, se efectuează plata compensațiilor la energie și forma de plată a acesteia”.</p> <p>2. De exclus cuvântul „casnic” la orice formă gramaticală din sintagma „gospodărie casnică” din tot textul Regulamentului, ținând cont de faptul că Regulamentul prevede noțiunea de „gospodărie” fără cuvântul „casnică”.</p> <p>3. Urmează a fi ajustată numerotarea regulamentului, în contextul în care pct. 15 lipsește.</p> <p>4. La pct. 26 alin. (2), de substituit cuvântul „minimumului” cu cuvântul „minim”.</p> <p>5. Considerând prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, considerăm necesar de a revizui prevederile expuse la Capitolul VII „Dispoziții finale”, or dispozițiile finale și tranzitorii sunt caracteristice legilor, iar în cazul actelor normative ale Guvernului, acestea urmează a fi plasate în textul hotărârii.</p>	<p>Nu se acceptă Deoarece noțiunea de gospodărie a fost modificată. Pe tot parcursul Regulamentului, cuvântul „gospodărie” la orice formă gramaticală a fost substituit cu cuvintele „gospodărie casnică” la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
Ministerul Justiției	Nr.04/1-10775 din 03.12.2024	<p>Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024), comunicăm următoarele.</p> <p>Proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată</p>	Se acceptă

monetară a fost elaborat în temeiul art. 7¹ alin. (1) din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, conform căruia „Consumatorii casnici de energie beneficiază de măsurile finanțate din contul Fondului în modul stabilit de prezenta lege și de regulamentele aprobate de Guvern”. Potrivit notei de fundamentare, respectiva lege stabilește măsurile și mecanismele de acordare a compensațiilor pentru consumul de energie pentru gospodăriile vulnerabile. Modelul de compensații în factură a fost adoptat în iarna 2021/2022, când Guvernul a dezvoltat în timp record un mecanism care să răspundă cât mai rapid la necesitățile cetățenilor. Această soluție a funcționat în acele circumstanțe, dar implică un efort administrativ semnificativ și nu este eficient pe termen lung. În ultimele două sezoane reci, Guvernul a îmbunătățit mecanismul pentru a oferi compensații directe tuturor cetățenilor eligibili, nu doar celor care folosesc lemne pentru încălzire. Astfel, pentru sezonul rece 2024-2025, se propune: (i) monetizarea completă a compensațiilor – trecerea de la compensațiile pe factură la compensații monetare; (ii) decuplarea compensațiilor de consumul efectiv pentru a simplifica procesul; (iii) automatizarea și simplificarea proceselor; (iv) îmbunătățirea mecanismelor antifraudă și a transferului de date între instituții.

Raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ și cerințele care au impus intervenția normativă.

Referitor la textul propriu-zis al proiectului menționăm următoarele.

La proiectul hotărârii, cu referire la data intrării în vigoare a prevederilor proiectului de lege, amintim dispozițiile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform cărora actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

Se acceptă

Nota informativă va fi completată cu comentarii suplimentare cu privire la necesitatea intrării actului normativ în vigoare la data publicării.

Totodată, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective, fapt despre care se va relata detaliat în nota de fundamentare a proiectului.

La Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară:

La pct. 9 lit. c), enunțul al doilea, aferent cuvântului „beneficiar”, este de menționat că potrivit pct. 38, beneficiarul compensațiilor la energie sub formă de plată monetară este persoana solicitantă căreia i-a fost stabilit dreptul la respectivele compensații.

Se acceptă

La pct. 25 sbp. 5, textul „pct. 33” se va substitui cu textul „pct. 32”.

Se acceptă

La pct. 26 sbp. 4), utilizarea cuvântului „calendaristice” se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare, de sărbătoare, pare, impare.

Se acceptă

La pct. 27 sbp. 2), sintagma „poliția de frontieră” nu corespunde denumirii autorității administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere - Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (în

Se acceptă parțial
Se include denumirea corectă a autorității administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care

continuare Inspectoratul). Totodată, prin prisma pct. 6 sbp. 1) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018, care stabilește realizarea funcțiilor Inspectoratului în domeniul supravegherii și controlului trecerii frontierei de stat, se atenționează asupra faptului că Inspectoratul este în imposibilitatea de a prezenta informații care ar confirma domicilierea persoanei fizice la adresa indicată în cerere pentru acordarea compensațiilor.

La pct. 30, atenționăm că termenul privind prezentarea către birourile istoriilor de credit, în fișiere în format electronic, a informației care include lista solicitanților (29 noiembrie) și termenul în care birourile istoriilor de credit vor furniza, în fișiere electronice, informațiile prevăzute la pct. 30 sbp. 1) (1 decembrie) a expirat pentru perioada rece 2024-2025.

exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat. Cu privire că Inspectoratului în domeniul supravegherii și controlului trecerii frontierei de stat, se atenționează asupra faptului că Inspectoratul este în imposibilitatea de a prezenta informații care ar confirma domicilierea persoanei fizice la adresa indicată în cerere pentru acordarea compensațiilor, comunicăm că este necesar ca Inspectoratul să confirme că această persoană se află cel puțin 3 luni în ultimele 8 luni în RM. Respectiv, această prevedere nu se modifică din punct de vedere conceptual.

Se acceptă

Pct. 42 reglementează plata compensației stabilite, dar neîncasată în legătură cu decesul solicitantului. Prin urmare, se recomandă excluderea cuvintelor „se stabilesc și”, or, stabilirea compensațiilor în cazul decesului este prevăzut la pct. 9.

La pct. 43, în scopul evitării echivocului și multiplelor interpretări, considerăm judicios de a stabili expres acele condiții care ar putea fi verificate de către agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, în vederea excluderii riscului ce ar duce la comiterea unor ilegalități, abuzuri sau depășiri a atribuțiilor agențiilor teritoriale de asistență socială și structurilor responsabile de asistența socială nominalizate, prevăzute de cadrul normativ în domeniu. Obiecția respectivă este valabilă și în cazul pct. 50, cu referire la refuzul furnizării informațiilor și documentelor necesare pentru efectuarea verificării/controlului de către Inspectoratul Social de Stat. Nu este clar la ce informații și documente face trimiterea autorul, în contextul în care art. 7² din Legea nr. nr. 241/2022, stabilește faptul că informațiile privind veniturile, cheltuielile, starea proprietății solicitanților și a membrilor familiei, mărimea spațiului de locuit, componența familiei, domiciliul și/sau reședința membrilor familiei consumatorului casnic respectiv și alte informații necesare pentru verificarea veridicității informațiilor oferite de solicitant, se furnizează în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea Energetică”, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu legislația privind schimbul de date și interoperabilitatea, din sistemele informaționale pe care le dețin autoritățile administrației publice centrale și/sau locale, întreprinderile, indiferent de tipul lor de proprietate (obiecție valabilă și pentru pct. 61).

Conținutul pct. 53 și 54, în special expresia „cazuri cu risc de încălcare a prevederilor prezentului act normativ” și expresia „în

Se acceptă

Se acceptă

Condițiile care vor fi verificate de către agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia vor fi incluse în ancheta socială, al cărei model va fi aprobat prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale.

Nu se acceptă

		<p>cazuri de suspiciuni a prezentului Regulament” nu corespunde criteriului de claritate și previzibilitate a normei juridice, motiv pentru care necesită a fi revizuite.</p> <p>În conformitate cu art. 47 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Se va ține cont de faptul că, dispozițiile finale ca structură nu sunt specifice conținutului actelor normative ale Guvernului, dar celor legislative. Prin urmare, în titlul Capitolului VII, cuvântul „FINALE” se va substitui cu cuvântul „SPECIALE”.</p> <p>Pct. 59 dublează prevederile pct. 9 ultimul alineat, motiv pentru care se va exclude.</p> <p>La pct. 63 necesită o concretizare dacă solicitanții, care nu au achitat facturile pentru consumul de energie termică de asemenea nu sunt eligibili pentru a beneficia de compensație la energie sub formă de plată monetară, începând cu sezonul rece a anului 2025-2026. În acest sens se va completa și nota de fundamentare cu argumente concludente ce ar susține inițiativa autorului.</p>	<p>Pentru a verifica respectarea prevederilor prezentului Regulament, Inspectoratul Social de Stat va demara un control folosind datele înregistrate în SIVE, pe baza unor criterii care vor fi aprobate, în cazurile în care există suspiciuni că aceste criterii nu sunt corecte.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>În urma discuțiilor cu reprezentanții autorităților din domeniul energiei, s-a decis ca prevederea să se aplice doar beneficiarilor care au gaze naturale și energie electrică. Această prevedere nu este eligibilă pentru beneficiarii care au datorii la energia termică.</p>
--	--	--	---

		<p>La definitivarea proiectului, se va revizui numerotarea subpunctelor, or, potrivit art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Spre exemplificare, în cazul subpunctelor pct. 7 numerotate prin 1)-5), acestea se vor numerota prin 7.1, 7.2, 7.3 [...].</p>	Se acceptă
Casa Națională de Asigurări Sociale	Nr. 16440 din 03.12.2024	<p>Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale informează că urmare examinării repetate a proiectului de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024) care a fost expediat spre examinare/expertizare anticorupție și juridică către Centrul Național Anticorupție și către Ministerul Justiției, în limita competențelor funcționale, s-a constatat o neconcordanță dintre informația expusă în sinteza la proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară cu proiectul expediat spre examinare/expertizare.</p> <p>Astfel, în contextul expus, se propune ca proiectul înaintat spre promovare să fie ajustat și completat cu propunerea înaintată de către Casa Națională de Asigurări Sociale prin avizul nr.16070 din 25.11.2024, care a fost acceptată de către autorul proiectului. Respectiv, la proiectul Regulamentului se propune repetat, completarea cu pct. 41¹ cu următorul cuprins: „, 41¹. În cazul în care beneficiarul de compensație la energie sub formă de plată monetară nu ridică compensația până la 30 iunie a anului în care începe următorul sezon rece, plata compensației încetează, iar beneficiarul nu mai are dreptul la compensația respectivă. Blocarea plății compensației la energie sub formă de plată monetară se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.”.</p>	Se acceptă

<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Nr. EHG24/10153 din 03.12.2024</p>	<p>RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE Nr. EHG24/10153 din 03.12.2024</p> <p>la proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024)</p> <p>Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.</p> <p>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</p> <p>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</p> <p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului</p> <p>Potrivit art. 8 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
---	--	--

c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;

d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".

Totodată, art.10 din Legea nr. 239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".

Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, www.social.gov.md la compartimentul Transparența decizională/Transparență decizională/Proiecte supuse consultărilor publice, precum și pe portalul www.particip.gov.md.

În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară reglementează mecanismul prin care se stabilește, se efectuează plata compensațiilor la energie și forma de plată a acesteia.

În nota informativă se menționează că: „Principalele modificări propuse vin să implementeze modificările introduse prin Legea nr. 255/2024 pentru modificarea Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice”.

Proiectul Regulamentului prenotat conține norme care reglementează modul de calculare a compensației, dreptul la compensație, modul de acordare și organizare a plății compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, modul de finanțare, responsabilități și dispoziții finale.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin reglementarea mecanismului prin care se stabilește și se efectuează plata compensațiilor la energie și forma de plată a acesteia.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art. 30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Nota de fundamentare stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ, obiectivele urmărite și soluțiile propuse, precum și analiza impactului de reglementare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Cu referire la acest aspect, în nota de fundamentare autorul descrie informații detaliate.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art. 54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...].”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme care nu sunt corelate cu alte prevederi din proiect creând confuzii la interpretare și aplicare.

La fel, au fost identificate unele lacune de reglementare.

Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților

publice reglementată în proiect

În proiect au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurilor de exercitare a unor atribuții/drepturi/obligații ale subiecților responsabili de implementarea normelor proiectului.

Astfel, în conținutul proiectului au fost identificate norme care stabilesc o ambiguitate administrativă privind:

- modul de completare a cererii pentru solicitarea compensației la energie sub formă de plată monetară (punctele 12-14 din proiectul Regulamentului);
- modul de includere a persoanelor în componența gospodăriei casnice (punctele 8 și 27);
- modul de nestabilire a dreptului la compensații începând cu sezonul rece a anului 2025 - 2026 în condițiile normei punctului 63.

Analiza acestui aspect este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Punctele 12, 13 și 14 din proiectul Regulamentului

12. La completarea cererii, solicitanții indică codul de identificare a consumatorului casnic în factură pentru fiecare loc de consum al energiei, numărul cadastral al locuinței și codul IBAN al contului bancar la care se solicită să-i fie expediată compensația (...)

13. La completarea cererii pentru solicitarea compensației la energie sub formă de plată monetară, solicitanții indică codul de identificare al consumatorului casnic în factură pentru fiecare loc de consum al energiei electrice.

Nu se acceptă

Aceste prevederi au fost aprobate și în sezonul rece precedent prin Hotărârea guvernului nr. 704/2022

14. Persoanele care nu solicită să primească o compensație vor indica codurile de identificare a consumatorului casnic în factură pentru fiecare tip de energie.

Obiecții:

Considerăm că normele sunt expuse în mod confuz.

Or, în opinia noastră, pe de o parte, norma punctului 12 face referință la toate codurile de identificare pentru fiecare loc de consum, pe de altă parte, norma punctului 13 face referință doar la codul de identificare pentru locul de consum al energiei electrice. Astfel, nu este clar care sunt diferențele și impactul între aceste două norme.

Totodată, norma punctului 14 impune o obligație consumatorului de a indica toate codurile de identificare a locurilor de consum în cazul în care nu solicită să primească o compensație.

Aceste ambiguități administrative vor permite interpretări a modului eficient de aplicare a acestora în vederea atingerii scopului urmărit la implementarea lor.

Recomandări:

Propunem autorului reexaminarea normelor punctelor respective prin excluderea ambiguităților administrative identificate.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Punctul 27 subpunctul 2 din proiectul Regulamentului 27, Stabilirea nivelului minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice (...)

2) La stabilirea minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice, pentru fiecare membru a gospodăriei care a locuit mai puțin de 3 luni în ultimele 8 luni în Republica Moldova, fapt confirmat de datele de la poliția de frontieră, din valoarea rezultată a minimului de cheltuieli

Nu se acceptă

A fost modificată prevederea punctului 8 din Regulament.

al gospodăriei casnice se va deduce 70 procente din valoarea de la alin. (1) lit.a).

Obiecții:

Norma sus-menționată urmează să fie analizată în corelare cu norma punctului 8 din proiectul Regulamentului care stabilește că „la completarea cererii, solicitantul include în componența gospodăriei casnice numai persoanele care locuiesc cel puțin 3 luni în ultimele 8 luni în locuința declarată”.

Astfel, considerăm că nu este clar reglementat modul de includere a persoanelor în componența gospodăriei casnice.

Or, pe de o parte, norma punctului 8 stabilește că solicitantul include în componența gospodăriei casnice numai persoanele care locuiesc cel puțin 3 luni în ultimele 8 luni în locuința declarată, iar pe de altă parte, norma punctului 27 stabilește dreptul de a include în minimul de cheltuieli al gospodăriei casnice și pe membrul gospodăriei casnice care a locuit mai puțin de 3 luni în ultimele 8 luni în Republica Moldova. Mai mult decât atât, norma face referință la locuirea în Republica Moldova și nu face referință la locuirea în locuința declarată.

Ambiguitatea administrativă va permite interpretări confuze a normei cu riscul aplicării eronate și discreționare a acesteia.

Recomandări:

Propunem autorului corelarea normei punctului 8 și a punctului 27 din proiectul Regulamentului.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Punctul 63 din proiectul Regulamentului

63. Începând cu sezonul rece a anului 2025 - 2026, solicitanții, care nu au achitat facturile pentru consumul de energie la gaze naturale și

Se acceptă

energie electrică pentru sezonul rece precedent, nu sunt eligibili pentru a beneficia de compensație la energie sub formă de plată monetară.

Obiecții:

Norma reglementează interzicerea de a beneficia de compensație la energie sub formă de plată monetară pentru sezonul rece a anului 2025 - 2026 pentru solicitanții care nu au achitat facturile pentru consumul de energie la gaze naturale și energie electrică.

Un prim aspect la care atragem atenția este faptul că norma face referință doar la consumatorii care nu au achitat în sezonul trecut consumul pentru gaze naturale și energie electrică, or, excluzând în acest sens consumatorii care nu au achitat în sezonul trecut consumul pentru energie termică de care au beneficiat și au obținut compensații. Or, astfel, sunt create norme care nu reglementează toți subiecții care au beneficiat de compensații la energie sub formă de plată monetară. Un alt aspect la care atragem atenția este faptul că norma nu stabilește clar ce se întâmplă în cazul în care pentru locul de consum pentru sezonul rece 2025 - 2026 se înregistrează o altă persoană, or, compensația este acordată nominal pentru persoana care efectiv locuiește în locuința dată, respectiv, urmează să i se acorde compensație chiar dacă locul de consum are datorii nestinse la plata facturilor anterioare.

Ambiguitatea administrativă va permite interpretarea normei cu riscul aplicării confuze a acesteia.

Recomandări:

Propunem autorului reexaminarea normei prin excluderea caracterului confuz al acesteia.

Factori de risc:

- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Generale
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

IV. Concluzia expertizei

Proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară reglementează mecanismul prin care se stabilește, se efectuează plata compensațiilor la energie și forma de plată a acesteia.

În nota informativă se menționează că: „Principalele modificări propuse vin să implementeze modificările introduse prin Legea nr. 255/2024 pentru modificarea Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice”.

Proiectul Regulamentului prenotat conține norme care reglementează modul de calculare a compensației, dreptul la compensație, modul de acordare și organizare a plății compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, modul de finanțare, responsabilități și dispoziții finale.

În proiect au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurilor de exercitare a unor atribuții/drepturi/obligații ale subiecților responsabili de implementarea normelor proiectului. Astfel, în conținutul proiectului au fost identificate norme care stabilesc o ambiguitate administrativă privind:- modul de completare a cererii pentru solicitarea compensației la energie sub formă de plată monetară (punctele 12-14 din proiectul Regulamentului);- modul de includere a persoanelor în componența gospodăriei casnice (punctele 8 și 27);- modul de nestabilire a dreptului la compensații începând cu sezonul rece a anului 2025 - 2026 în condițiile normei punctului 63.

În final, recomandăm autorului reexaminarea proiectului prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție și eliminarea factorilor și a riscurilor de corupție identificați.